

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatalai:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bács megyei nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50

Egy óra 85 kr.

Egyes szám ára 10 kr. a vasárnapi szám 15 kr.

Legujabb.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónk távirata. D. u. 4 óra 45 perc.) A főrendiház mai napon tartott ülésében a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat 24—28-ik szakaszait Zichy Nándor gr. indítványára 114 szavazattal 109 ellen, a 29-ik §-t pedig felállással történt szavazás útján törölte. A zsidó vallás recepeziójáról szóló törvényjavaslat mellett az általános vita során 107, ellene szintén 107 szavazat adatott be, mire az elnök szavazatával a javaslat elfogadása mellett döntött; a részletes vitában azonban a javaslat 11 szótöbbséggel ismét elvetett.

A várakozás óráiban.

Feszült várakozással csüng a Bánffy-kormány s a szabadelvűpárt a király elhatározásán. — Nem kis dologról van szó. Mondhatnók helyrehozhatatlan hibákra kell a királyi jóindulat takaróját ráborítani. Mondják, hogy egy királyi kézirat léssen e takaró. — De mi el se tudjuk képzelni, hogy mily iniciatívából fog ez a kézirat kiindulni, hogy erőltetettnek ne látszassék, hogy Bánffy baklövésői alola ki ne látszanak.

Semmi sem lehet annyira kétségtelen, mint hogy a játszmat Kálnoky nyerte meg. — Nem nyerte meg igazával, hanem pusztán férfias önérzetével.

Kálnoky ugyanis mielőtt azt a minden miniszteri méltóságot sárba taposó kirohanást intézte Bánffy ellen, — érezte, hogy a helyzet súlypontján abban rejlik, hogy ki az énértesebb?

Ez okból sietett benyújtani lemondását. Ezzel alkalmat szolgáltatott a koronának fényes elégtételadásra. E helyett Bánffy hátgömbülve antichambrirozott a koronánál, várta, hogy mikor nyer előbocsájtást, megelégedett biztató szókkal csak az ellenzék rendkívüli heves ostroma követ-

keztében tudta kenyértörésre vinni a dolgot. És még most sem lépett föl méltósággal, mert hogy lemondott volna, azt senki se állítja.

Váltig azt hirdetik szolgálattevő esatlósai, hogy nem volt alkalma lemondását betérjeszteni.

Mintha ilyen elhatározás különösen alkalmas időpontot igényelne. Nem volt önérzete, nem volt annyi méltósága, hogy leköszönt volna. Attól félt, hogy elfogadják azt. C, est tont!

Most a király különös jóindulatára van ráutalva, hogy bukása ne legyen oly kirívó, annyira szégyenletes.

De nagyon keveset fog ez a jóindulat az ő megronesolt tekintélyén javítani.

Tényeket még a királyi szó se képes meg nem történné tenni. A vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslat ismét megbukott a főrendiházban, — mert a felekezeti-küliség leszavazása egyértelmű a javaslat teljes elbukásával.

Valjon e vereséget el lehet-e takarni kézirattal?

Semmi sem bizonyosabb, mint hogy a Bánffy-kormány napról-napra mélyebbre ássa a magyar kormány tekintélyét s utódjának ugyanesak erős kézzel kellend a gyeplőt megragadnia, hogy a jogosulatlan bécsi befolyást a magyar kormányzatból kiküszöbölje.

Az orsz. képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása.

Bács-Bodrogh vármegye központi választmányának Zomborban 1895. évi május hó 1-én tartott ülésén az 1896. évben érvényesül birandó országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítására az egyes választókerületekbe a következő bizottságok küldettek ki:

I. A bács-almási választókerület 1. Jankovác, 2. Mélykut, 3. Felső-Szent-Iván, 4. Csávoly, 5. Rév, 6. Kisszállás, 7. Matheovics és 8. Tataháza községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökök: Deák Zsigmond (Almás),
Tagokul: Weismáhr Mihály (Kisszállás),
Auer Ferenc (Csávoly),
Lajthay Benjámin (Mélykut),
Szűcs Lajos (Jankovác),
Szedressy Károly (F.-Szt-Iván).

Ugyanazon választókerület 9. Bács-Almás, 10. Kunbaja, 11. Bács-Madaras, 12. Bikity és 13. Borsód községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökök: Latinovits Géza (Borsód),
Tagokul: Arnold Antal (Almás),
Tomanovits György (Bikity),
Póttagokul: Pilaszánovits Péter (Borsód),
Szommer József (Kunbaja),
Allaga Pál (Madaras).

Ugyanazon választókerület 1. Bács-Vaskut, 2. Gara, 3. Katymár, 4. Rigyica, 5. Sztanisits és 6. Krusevlya községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökök: Latinovits Pál (Szeged),
Tagokul: Pencz Ádám (Gara),
Neszmirák Mátyás (Sztanisits),
Póttagokul: Király Imre (Katymár),
Grosser Géza (Rigyica),
Pacher Béla (Vaskut).

Ugyanazon választókerület 7. Balthmonostor, 8. Csataalja, 9. Baracska, 10. Dautova, 11. Szántova, 12. Béreg, 13. Kolluth és 14. Gákova községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökök: Tápay Péter (Szántova),
Tagokul: Grosser Lajos (Béreg),
Muró Ambrus (Baracska),
Póttagokul: Zimmermann György (Kolluth),
Tessényi Oszkár (Gákova),
Piukovits Imre (Dautova).

Ugyanazon választókerület 1. Apatin, 2. Bezdán, 3. Monostorszegh és 4. Kupuszina községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökök: Krieg Béla (Apatin),
Tagokul: Meszner István (Bezdán),
Hegyesi Ferenc (Bezdán),
Póttagokul: Kapetanovits J. (Monostorszegh),
Krieg Károly (Apatin),
Török Endre (Kupuszina).

Ugyanazon választókerület 5. Prigl-Szent-Iván, 6. Szónta, 7. Ó-Szta-pár és 8. Bács-Doroszló községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökök: Dr. Lang József (Apatin),
Tagokul: Rauschenberger A. (Pr.-Szt.-I. Gräber Ferenc (Szónta),
Póttagokul: Geiszt Béla (Doroszló),
Thurszky János (Szónta),
Friedmann Samu (Szónta).

Ugyanazon választókerület 1. B.-Bresztovác, 2. Karavukova, 3. Bogojeva, 4. Déronya, 5. Rác-Militics és 6. Parabut községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökök: Hipp Dezső (Hodságh),
Tagokul: Willmann Mátyás (Hodságh),
Berecz Károly (Bogojeva),
Póttagokul: Zányi Bodog (Bresztovác),
Rumbach Mihály (Karavukova),
Szalay József (Parabut).

Ugyanazon választókerület 7. Hodságh, 8. Veprovác, 9. Filipova,

10. Lality, 11. Keresztur és 12. Cservenka községeibe a B) küldöttséghez:
Elnökül: Trischler X. Ferencz (Hogságh).
Tagokul: Dr. Schneider Kornél (Cservenka), Szauer Ferenc (Cservenka),
Póttagokul: Popovits Milán (Lality), Arnold Károly (Keresztur), Faller Alajos (Veprovác).

V. Az uj-verbázi választókerület 1. Bács-Topolya, 2. Hegyes, 3. Szeghegy és 4. Bács-Feketehegy községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökül: Dr. Schneider Károly (Kula).
Tagokul: Dr. Molnár József (Feketehegy), Bakay Károly (Feketehegy),
Póttagokul: Weinrich Dániel (Szeghegy), Papp Ferenc (Feketehegy), Jedlicska Mihály (Topolya).

Ugyanazon választókerület 5. Kula, 6. Ó-Verbász, 7. Uj-Verbász, 8. Torzsa, 9. Kuczura és 10. Kis-Kér községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökül: Városvy Károly (Uj-Verbász).
Tagokul: Luczkánczy Berialan (Kucura), Wagner György (Uj-Verbász),
Póttagokul: Popovits István (Kula), Kiss Gyula (O-Verbász), Korbay Pál (Kis-Kér).

VI. A keryajai választókerület 1. Bajmok, 2. Pacsér, 3. Ó-Morovica és 4. Bajsa községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökül: Császár Péter (Topolya).
Tagokul: Recessi Ede (Kula), Szendy Lajos (Pacsér).
Póttagokul: Hetessy Viktor (Ó-Morovica), Budánovits Árpád (Bajmok), Szilvásvy János (Bajsa).

Ugyanazon választókerület 5. Nemes Militics, 6. Csonopla, 7. Keryaj, 8. Ó-Szivacz, 9. Uj-Szivacz és 10. Gyulafalva községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökül: Zsupánszky Ly. (Ó-Szivacz).
Tagokul: Jovánovits M. (Ó-Szivacz), Kaich József (Ns.-Militics).
Póttagokul: Eimann Károly (Uj-Szivacz), Deak Andor (Csonopla), Székely Sándor (Gyulafalva).

VII. Az ó-kanizsai választókerület 1. Sándor, 2. Csantavér, 3. Bács-Martonos és 4. Ó-Kanizsa községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökül: Kafa Gyula (Ó-Kanizsa).
Tagokul: Hercz Ede (Ó-Kanizsa), Basch Hermann (Csantavér).
Póttagokul: Szokola Gyula (Csantavér), Eremit Vlájók (Martonos), Pálits Antal (Sándor).

Ugyanazon választókerület 5. Ada és 6. Mohol községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökül: Dr. Nagy Kálmán (Mohol).
Tagokul: Kuglics János (Ada), Dr. Burtik Győző (Ada).
Póttagokul: Mikosevits Antal (Mohol), Aradszky Ulászló (Ada), Jovánovits Lázár (Mohol).

VIII. Az ó-becsei választókerület 1. Temerin, 2. Járek, 3. Turia és 4. Bács-Szent-Samás községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökül: Matoss János (Szt.-Tamás).
Tagokul: Manojlovits Lazar (Szt.-Tamás), Fernbach Lajos (Temerin).
Póttagokul: Sztójkovits Vazul (Turia), Jeisel Matyás (Járek), Ivanits Izidor (Szt.-Tamás).

Ugyanazon választókerület 5. Ó-Becse, 6. Bács.Földvár és 7. Petrovosszello községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökül: Debelyacszy Izidor (Ó-Becse).
Tagokul: Zsóter Andor (Ó-Becse), Róza Imre (Petrovosszello).
Póttagokul: Sztarcevits J. (Petrovosszello), Fetter János (Ó-Becse), Lovász István (B-Földvár).

IX. A kulpini választókerület 1. B.-Gséb, 2. Glozsán, 3. Uj-Futtak, 4. Begecs, 5. Piros, 6. Kiszács és 7. Ó-Futtak községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökül: Eigl József (Uj-Futtak).
Tagokul: Zsigmond Gyula (Piros), Turkovits Zsigmond (Ó-Futtak),
Póttagokul: Kekezovits Matyás (Glozsán), Buday László (Ó-Futtak), Mihálovits Sándor (Uj-Futtak).

Ugyanazon választókerület 8. Kulpin, 9. Petrovác, 10. Bulkesz, 11. Deszp.-Szent-Iván, 12. Ó-Soóvé, 13. Uj-Soóvé és 14. Ó-Kér községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökül: Petry Károly (Uj-Soóvé).
Tagokul: Grigorievits Péter (D.-Szt-Iván), Venetiáner Sándor (Uj-Soóvé).
Póttagokul: Zsigmond Göntér (Ó-Soóvé), Hartmann János (Uj-Soóvé), Szmiha Kálmán (Ó-Kér).

X. A tovarisovai választókerület 1. Obrovácz, 2. Ó-Palánka, 3. Német-Palánka, 5. Gajdobra, 6. Szilbás, 7. Pivnicza, 8. Paraga és 9. Wekerlefalva községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökül: Mezey Károly (N.-Palánka).
Tagokul: Sztójakovits Milos (Palánka), Mallin Károly (Obrovácz).
Póttagokul: Fischer Nándor (Gajdobra), Büchler Róbert (Uj-Palánka), Lovassi Ödön (Pivnicza).

Ugyanazon választókerület 10. Bács, 11. Vajszka, 12. Bogván, 13. Plávna, 14. Novoszello, 15. Tovariso-va, 16. Bácsujfalu és 17. Bukin községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökül: Ertl József (Bács).
Tagokul: Dr. Hannig György (Vajszka), Payerle János (Bukin).
Póttagokul: Mihálovits Mihály (Bács), Berzenkovits Péter (Bácsujfalu), Tripolszky Béla (Vajszka).

XI. A titeli választókerület 1. Títel, 2. Lok, 3. Vilova, 4. Kovil-Szent-Iván, 5. Gardinovec, 5. Felső-Kovil, 7. Mosorin, 8. Alsó-Kovil, 9. Káty és 10. Tiszakálmánfalva községeibe az A) küldöttséghez:

Elnökül: Vojnits István (Títel).
Tagokul: Eremit Milán (Mosorin), Perkovác Ferenc (Títel).
Póttagokul: Iszakovits Jakab (Lok), Saich Gyula (Káty), Weninger M. (Tiszakálmánfalva).

Ugyanazon választókerület 11. Zsablya, 12. Gyurgyevó, 13. Goszpodince, 14. Nádaly és 15. Csurogh községeibe a B) küldöttséghez:

Elnökül: Mihálovits Kornél (Zsablya).
Tagokul: Papiry Milos (Zsablya), Szabó Pál (Zsablya).
Póttagokul: Schindler Antal (Nádaly), Vucserics Gábor (Csurogh), Vukov Jakab (Goszpodince).

TÁRGYA.

Az utolsó meglepetés.

— Rudolf trónörökös és Adjukievitz. —

A neves katonakép és állatfőstő Adjukievitz most itt van Budapesten. Bulgáriából jött, a hoi Szófia környékén nagy birtoka van. A király lovasarczképének híres festője mesélte itt baráti körben ezt az érdekes reminiscenziát, a melyet kár volna fel nem jegyezni. Ugy mondjuk el, — az Uj idők, Herczeg Ferencz lapja után — a hogyan ő beszélt.

Reggelinél ültünk a feleségemmel, s én éppen az álmatag meséltem el neki.

— Meglásd, így kezdtem, ma valami történet Rudolf trónörökösrel. Nagyon furcsát álmodtam róla. Magához rendelt sürgősen, s így szólt hozzám: „Lieber Adjukievitz, nagy dolog történt. Oroszország hadat üzent nekünk, s én holnap már tovább vonulok. Kivánom, hogy maga is velem jőjön, s mindig a főhadiszállásom körül legyen. Azt hiszem, lesz majd mit megörökítenie a vásznán. Most menjen haza, s készüljön az utra; reggel aztán jelentkezzék a hadségedemnél, Isten velünk!...” Ezzel elbocsátott ő fensége és én felébredtem.

Egész nap az járt a fejemben, hogy

ma történik valami a trónörökösrel. Délután csakugyan beállt hozzám egy udvari ember. Már messziről megismertem, a trónörökös vadása volt.

— Ő fensége kéreti a mestert, hogy este nyolcz órakor fáradjon el hozzá.

Természetesen pontosan jelentkeztem. A trónörökös, mint mindig, nagyon barátságos volt hozzám.

— Lieber Adjukievitz, szolt ő fensége, nekem egy szép képre van szükségem. De gyorsan kell, karácsonyi meglepetésnek szánom az apámnak. Ő nagyra tartja önt és szereti a képeket.

— Fenség, szóltam, ez lehetetlen. Már sokkal rövidebb az idő, semhogy megfesthessek egy jóra való képet.

— Van talán valami készen?

— Az sincs, de munkában van egy nagyobb manóver-kepem. Ez talán megfelelné.

Ő fensége hamar beleegyezett s én már távozhattam volna, de nem állhattam meg, hogy el ne mondjam az álmatag, s azt a sejtelmemet, hogy ma találkozom a trónörökösrel. Mikor azt mondtam, hogy Oroszországgal kitört a háboru, a trónörökös zeme felragyogott.

— Bár ugy volna! mondta ő fensége!

mikor végeztem. Végtelenül szeretnék háboruba menni. (Ich hätt' es um mein Leben gern...) Ugy érzem, hogy győzelem járna a nyomomban. A mi fegyverünk nem volt nagyon szerencsés, de valami azt sugja belől, hogy én kiköszörülném a csorbát... Egyet pedig bizonyosan tudok... Vagy diadalial jönnék haza, vagy sehogy. S mind a kettő nagyon szép dolog: a győzelem és halál a csatatéren...

Azután elhallgatott s maga elé nézett. Majd tovább beszélt, mintha csak magában beszélne.

— Én ezt persze már nem érem meg. A háboru nagy idő eltelhet... Talán egy egész esztendő. Talán még több. S milyen nagy idő egy esztendő...

Pár percnyi szünet után ismét mosolyogva folytatta:

— Most ismét rátérhetünk a képre. Okvetlenül meglegyen, mert nem szeretném, ha nem adhatnék karácsonyi ajándékot feleséges atyámnak. Nem jó az illet elmulasztani, mert hátha éppen ez az utolsó meglepetés.

S csakugyan az utolsó volt, tette hozzá Adjukievitz. Két hónap mulva elsrattuk a trónörököst.

Főgymnasiumunk hangversenye.

Minden tekintetben fényesen sikerült az a mulatság, a melyet a helybeli állami főgymnasium ifjúsága f. hó 11-én tartott. A „Vadászkürt” emeleti termei alig voltak képesek befogadni a nagyszámu és — tegyük mindjárt hozzá — szép közönséget.

Dicséretreméltó és okos érdeklődésről tanuskodik ez a nagyközönség részéről a tanuló ifjúság minden ténykedése és így mulatsága iránt is. De hiszen így is van ez helyesen: ha az ifjúság látja, hogy az iskola falain kívül is élénk figyelemmel és érdeklődéssel kísérik szereplését, még nagyobb buzgósággal és lelkesedéssel műveli a szepet. Ezeket előre bocsátván, csak azon csodálkozunk, hogy városunk azon notabilitásai, a kik hivatalos kötelesség-mulatszának tartanák, ha csak egy banquettről is elmaradnának, miért tündököltek tavollétökkel. Csak vegyük komolyabban jó uraim, azt a szerepet, a melyet a nagy közönség, a polgárok összessége bizott reánk! Az előkelőbb társadalmi állással még az az etikai kötelezettség is jár, hogy társadalmi téren — már a hoi alkalom nyílik, vezetői, példányképei, buzdítói legyünk a jövő nemzedéknek, az ifjúságnak.

Vagy talán az iskola csak olyan állami intézmény, mint természet — az adóhivatal vagy telekkönyv, a hova leginkább csak az megy el, a kinek licitálni valója van.

Azt kérjük tehát, hol maradtak az iskolai ünnepély alkalmával a megye közigazgatás vezetői, hol maradt a város feje? Hol az a sok notabilitás, a kik távollmaradásukkal diszelegtek?!

Kiküldött tudósítónk különben a következőről számol be:

A főgymn. ifjúság hangversenye 8 $\frac{1}{2}$ órakor vette kezdetét, a mikorra a „Vadászkürt” nagy terme a zsufolóság megtelt díszes közönséggel. Az előrehirdetett műsor 12 száma szebbnél szebb, változatosnál változatosabb művelészetben részesítette a figyelmes közönséget. Különösen érdekesek és művészi színvonalon állottak azon ének és zene előadások, a mikben a vendégek szereplő hölgyek gyönyörködtek a közönséget, nevezetesen dr. Kollár Viktorné úrnő Raisz Ilonka, Szabácsy Anna kisasszonyok énekel, Malesevits Miklósné és Maximovits Szilárdné úrnők zongorajátékkal. Nagy elismerés illeti meg e hölgyeket, hogy közreműködésükkel emelték az ünnepély fényét. Igen

csinosak voltak azok a zeneszámok is, a miket az ifjúsági zenekar adott elő. Kimagasló pontja volt a concertnek Dömötör Aladár VIII. tanuló szavazata, a ki teljes áterzettel, melegséggel és szonoki hevvel adta elő Zalár Józsefnek keleti búbjájjal teli remek balladáját a „Zizim”-et.

Az élvezetes műsor befejezése után tánczra perült a lelkes fiatalság s a sikerült mulatságnak csak a hajnal vetett véget.

Egy emlékezetes főrendiházi ülés.

A f. hó 14-én tartott főrendiházi ülést — mely soká emlékezetes marad — következőkben ismerteteti a „Magyarország”:

Március hó 21-én és a következő napokon vetete el utóljára a főrendiház a valóság szabad gyakorlatáról és az izraelita vallásról szóló javaslatot és ma éppen hat hét múlva ismét „a két hátralévő egyházipolitikai javaslat” foglalkoztatta a méltóságos főrendeket.

Hat hét elég idő arra, hogy változások jöjjenek létre.

A muzeum-kert rügyező fái dus zöld levélruhába öltöztek, a meg hideg időjárás enyhe tavaszi árré változott, Nyírára a második választás is megtörtént, a képviselőház bekebelezte Veresmart község 58 holdját Marostújvár határába Agliardi nuncius beavatkozott Magyarország ügyeibe, Bánffy báró által egynehányzszor Bécsbe utaztatott stb.

Míndez a lefolyt hat hét alatt történt. A főrendiház tanácskozási termében mégis alig tapasztalható valami változás; minden a régi, csak Barsay József a liberális testőrtiszt egyenruhás alakja mutatja, hogy a kormány a legvégső erőfeszítéseket is megtette, hogy javaslatai számára többséget biztosítson, de az ellenzéki oldalon is sok az új szavazat, különösen kitűnik közülök Zichy Géza gróf, az opera színház volt intendánsa, a ki a messze délről érkezett meg a mai szavazásra.

Egyebekben minden a régi Tömött sorokban ül a két párt, de az ellenzék, úgy látszik, többségben van... A karzatokon csak úgy mint annakelőtte, egyetlen hely sincs üresen és jóformán az egész képviselőház jelen van.

Az öreg Szilávy József nincs itt s így Vay Béla báró alelnök nyitotta meg az ülést pontban tízenegy órakor.

Eppen a delegáció tagjainak megválasztását rendelte el az elnök, mikor Vaszary hercegprímás bíbor palastjában a terem be lépett; barátságosan üdvözölte híveit és az ellenfél hódoló táborát, aztán helyére ült és kezdetét vette a szavazás a delegátusok fölött.

Tarka gomolyba elegyedtek kormánypárt és ellenzék a szavazási urna előtt, mindenki sietett, hogy ne késleltessék a napirendet, illetve a szavazást az ősjavaslatok felett, a mely elnevezés minden tulás nélkül megilleti a tárgyalás alatt levő felekezetenküliséget és recepcziót.

Gyulay Pál barsány hangon olvasta fel a hármas bizottságnak ismeretes jelentését.

— Vaszary Kólos Ferenc hercegprímás, esztergomi érsek! hangzott a Bánffy György gróf szava és a hercegprímás az asztalkáján levő italból felidítve magát, általános figyelem közben szólanı kezdett, de nem a felekezetenküliségről, nem is a recepczióról — hanem Agliardi pápai követ utjáról.

A bíboros érsek röviden ismertette a tenyállast, azután kifejtette a katolikus klerus álláspontját, elítélte a kormány eljárását és határozott, szilárd hangon jelentette ki, hogy a pápai követ, a mi vele érintkezett, semmi olyast nem tett és nem mondott, a mi a hatáskör átlépésének, avagy a belügyekbe való beavatkozásnak csak látszatával is bírna.

A hercegprímás leült, a kormánypárt egy része kinos csendben húzódott, meg, míg a másik rész az ellenzékkel együtt viharosan eljenzett.

Eszterházy Miklós Móríc gróf rövid indoklás után az iránt nyújt be indítványt, hogy a felekezetenküliségről szóló III. fejezet töröltessék a törvényjavaslatból, Beöthy Zsigmond ennek ellene nyilatkozik és a bizottsági jelentés mellett foglal állást.

Vay Béla báró elnök ekkor azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy az Esterházy-féle indítvány felett, tekintettel a hármas bizottság jelentésére, most még nem lehet szavazni.

Zichy Nándor gróf röviden kimagyarázza az indítványt és a fiatal Zay Miklós gróf lendületes beszédben utasítja vissza a felekezetenküliséget, különösen kikelve azon felfogás ellen, mintna mindenkinek kötelessége volna a hatalom szekerét tolni.

Wlassics Gyula kultuszminiszter állott fel ezután szólásra, hogy megvédelmezze a

Mariette egészséges.

— Francziából. —

I.

Már csendes léptekkel ment le a kis nyári lak verandájára és tompa, remegő hangon kérdezte:

— Nos?

— A lehető legjobb tünetek tapasztalhatók, felelé Sauvageot orvos ő meg van mentve. Nehány heti nyugalom után teljesen felépül: Meglehető hosszú ideig fog menni a gyógyulás, de annál édesebb lesz.

Márk sirt örömeiben és az orvos nyakába borult.

— Ön visszaadta életemet! Oh, ha tudná, mennyire szeretem Mariettát! Már az a gondolat is, hogy ő nem volna itt, hogy szájauskája többé nem mosolyogna és hogy szemhéjai eltakarnák az egykor csillogó szemeket, megremeget minden izmot. Ön nevetni, nevetni fog, hogy én, ki nem vagyok vallásosabb, mint a többi ember, akik nem azért mennek a templomba, hogy a képeket és faragványokat szemeljék, ötször émlentem az isten házába és egy kis fülske rácszozata előtt imaszámolyra térdepelve, fohászoktam a Szent Szűszhöz, kinek képe jóakarólag, résztvevőleg tekintett réám.

— Látja, mondá az öreg orvos a Szent Szűznek köszönheti Mariette ő nagysága felépülését. Hoinap visszajövök, hogy a csoda további hatását lathassam.

Ezzel az előszoba egyik szögletében álló botjáért nyúlt és kezébe vette a kalapját, mielőtt azonban távozott, így szolt:

— A legnagyobb elővigyázatot ajánlom s lehető legfigyelmesebb gondozást. Az ön barátinője lábbadozó, de még nem egészséges. Egy izgalom, vagy hevesebb érzelem, még ha kellemes is lenne, visszaesést okozna, amely végzetes lehet.

— Orvos ur! képzélhet ön jobb áplót, mint a szerelmem? . . .

— Éppen az ön szerelme és hogy az, amiben nem bízom. Még egyszer mondom, hogy az izgalom, még ha kellemes . . .

II.

Márk nesztelenül lépett a szobába, majd megállt és figyelt.

Mariette a beszűrődő nyári napsugara által megvilágított rendetlenül heverő fehér batiste és csipkepárnák között pihent. Olyan halvány volt, hogy szinte kebbe játszó fény volt arca. Mariette aludt: arany haja körülfogta lesóványodott tagjait. Egy gyen-

ge, finom, hosszukás kis kéz látszott ki a takaró alól.

A szerelmes férj ott tartán az ágy mellett, úgy szerette volna annak a kedves kis kéznek ujjacskáit megcsókolni; de eszébe jutottak az orvos intelmei.

Mariette fölébredt.

— Ah!

Lassan Márk felé fordált s látgyárnak között; a napsugárban csillogó azuro szem-párja olyan volt, mint két buzávirág.

— Ön milyen boldog vagyok! milyen jó újra ébredni! — Nem szükséges, hogy mondjad, úgy is tudom, biztos vagyok benne, hogy egészséges vagyok! Már elmúlt a hideglélés es sok álmatlan éjszaka. Mennyit szenvedtem, édesem! De most már vége. Érzem, mint lüktett a friss élet ereimben. Milyen szép idő! Mikor beteg voltam, akkor is ily szépen sütött a nap? Nem láttam se a napsugarat, se azt a virágos ágat, mely ott bekukucskaál az ablakon és réám mosolyog. Az a messziről halló kis nesz, a madarak dala, ugy-e bár? Már alig ismerem, hiszen olyan soká nem hallottam. — Mond csak sok virág van-e a roszbakraikon? Oh! hadd keljek fel; a kertben majd bokráját kötözök veled.

javaslatokat, előbb azonban a hercegprímás beszédére azon megjegyzést tette, hogy kár most itt az Agliardi-ügyet szóba hozni és ebben igazza volt is a miniszternek, mert a hercegprímás beszéde éppen nem szolgált a javaslatok előnyére.

A kultuszminister körülbelül húsz perc alatt elsőnökölta ismeretes sablonjait, melyeket ma már oly páthosszal szavalt, hogy beszéde alatt senki sem figyelt, beszéde végén pedig az ellenzék hangos kacagásban tört ki.

Keglevich István gróf volt a vita utolsó szónoka.

Mindenekelőtt kijelenti, hogy nem tartja helyesnek, ha a pápai nunczius ügyével itt per sangantem foglalkoznak — a javaslatokat természetesen elfogadják.

Ezután következett a szavazás akadályokkal, vagy ha úgy tetszik, a félreértések vigájtéka.

Esterházy Miklós gróf feltételeken egy az elsőnél sokkal erősebb indítványt adott be, minek az lett a következménye, hogy sem az elnök nem tudta feltenni a kérdést, sem a főrendek nem tudtak a kérdés feltevésére vonatkozólag megegyezésre jutni.

Egymásután szólaltak fel az elnök, Bánffy miniszterelnök, Zichy Nándor gróf, Wlassics kultuszminister, Gajzgo Salamon, Dezsewffy Aurél gróf, Keglevich István gróf, míg végre is abban állapotok meg, hogy az Esterházy Miklós Móríc gróf első indítványára szavaznak, mely ha elfogadtatnék, akkor a törvényjavaslatot újra a bizottsághoz küldik vissza.

A szavazás általános érdeklődés közben indult meg, mert az ellenzék jágjai közül többen eltávoztak és hiányoztak.

Mindenki a szavazási névjegyzéket kísérte eber figyelemmel és az első csodálkozás akkor hangzott el, mikor Román Miron román metropolita igennel szavazott, de még sem sejtette senki, hogy ezen a szavazaton fordult meg a javaslat sorsa.

Általánosán feltűnt, hogy Rudnyánszky József báró hiányzott és hogy id. Wodianer Albert megjelent, hogy szavazatával is elősegítse a javaslatokat.

— Ismét egyformák a szavazatok!
— A kormány győzött egyvel!
— Az igazatosság tetőpontra hágott és a jegyzék már elkezdették a szavazatokat összeszámolni, mikor Zichy Nándor gróf a távollevők jegyzékének felolvasását követte.

Az elnök ezt a kérelmet megtagadta

azzal az indokolással, hogy későn tétett az indítvány; ennek következtében, izgalmas és a főrendházban szokatlan szeczena keletkezett.

— Az idő senkit sem foszthat meg jogától!

— Az elnök eljárása törvénytelen! kiáltott Zichy Nándor gróf a dühtől nekihevülve.

— Ne használjon ilyen kifejezéseket! — szól idegesen Keglevich István gróf!

Az elnök szólott valamit, de az általános zavarban egy szavát sem lehetett hallani; hirtelen felemelkedett Majorossy János tiniai felszentelt püspök és tulkiabálva minden zajt, rekvirálta a későbbben érkező főrendek számára a szavazati jogot.

A valóban tarthatatlan helyzetnek az elnöki enunuciáció vetett véget.

— Az ülést már előbb felfüggesztem s így most viatkozni nem lehet.

Zichy Nándor gróf azonban még mindig vitatkozik és csak akkor állott helyre a csend, a mikor az elnök kihirdette, hogy 117 szóval 116 ellen, tehát egy szótöbbséggel elvetették Esterházy gróf indítványát.

— Az oláh metropolita! kiáltottak az ellenzéken — és megkezdődött a részletes tárgyalás.

Zichy Nándor gróf és az elnök, majd Zichy Nándor gróf és Keglevich gróf között lezajlott kellemetlen jelenetek után az elnök elrendelte a szavazást Zichy Nándor gróf azon indítványa felett, hogy a III. fejezet első, vagyis a törvényjavaslat 22. szakasza, mely a felekezetenélküliségről intézkedik, töröltessék, mely, ha nem fogadtatnék el, akkor Keglevich István grófnak egy jelentéktelen módosításával együtt a szakasz van elfogadva.

Zichy Nándor gróf most már előre figyelmeztette az elnököt arra, hogy a távollevők jegyzékét olvastassa fel, a mit Vay Béla báró meg is ígért.

A második szavazás is kezdetét vette. Román Miron most már az ellenzékkel szavazott, ezzel szemben azonban Karsay Sándor, a ki későn érkezett, szegreütötte a kormány szavazatait.

Ifj. Esterházy Imre gróf, a ki első alkalommal a kormánynyal szavazott most már nem volt jelen Kuny Géza gróf és Gervey Mihály pedig, eltérőleg az első szavazástól, az ellenzékkel szavaztak — és így a kormány sorsán az éppen érkező Zichy Antal sem sejtethett, a távollevők jegyzékét ezuttal hiába olvasták fel, mert senkisé meg-

lentkezett szavazásra s így Zichy Nándor gróf indítványát 119 szóval 115 szó ellen a főrendek elfogadták, vagyis a javaslatból az alapvető gondolat ismét kidobott.

Az elnök át akart térni a 23. szakasz tárgyalására,

— Holnap! Holnap! hangzott fel egyszerre minden oldalról.

— Essünk át az egyöntetű szakaszokon szól az elnök es belemeltek a szakasz tárgyalásába.

Zichy Nándor gróf ezt a szakaszt is töröltetni kívánta.

— Maradjon! szólta a baloldalon.

— Névszerinti szavazást kerünk! jelenkezik Eszterházy Miklós Móríc gróf.

— Ma! Holnap! kiáltanak vegyest a főrendek.

— A névszerinti szavazást nem lehet elhalasztani, azt ezennel elrendelem

Ezt a 5-t két szótöbbséggel megint elvetették, mire a tárgyalás folytatása holnapra marad.

Ugron Gábor interpellációja.

Ugron Gábor: T. képviselőház? (Halljuk! Halljuk!) Az egész ország érdekfödéssel, feszült várakozással kíséri azon válságot, a mely válságba a kormány a miniszterelnök urnak egy interpellációra adott válasza miatt került. Az az interpelláció megtétett azon okból, hogy Agliardi nunczius magyarországi utazása alkalmával olyan nyilatkozatokat tett, olyan cselekedeteket követett el, a melyeknek következtében az országban általános nyugtalanság állott be. (Derűtség szelsőbaloldalon.) Ezt a nyugtalanságot volt hivatva a miniszterelnök ur válasza lecsendesíteni. (Derűtség a bal- és szelsőbaloldalon.) Egy hang a szelsőbaloldalon: Szépen csendesítette le!

A dicsőség és kitüntetés és annak élvezete a miniszterelnök ur számára csak 24 órára adatott meg, 24 órán túl mar bekövetkezett a megtörítés és azóta folyton tart a vezeklés. (Ugy van! Ugy van! a szelsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.)

Es ha rövid akarnék lenni interpellációim megtételénél, (Nyugtalanság jobbfelől.) Egy hang: Bizonny jó volna!) csak annyit kérdeznék a T. Háztól és azoktól a mozgó parlamenti tagoktól (Mozgás a jobboldalon), meddig fogják meg Magyarország tekintélyét a porban vonszolni és hurcolni? (Élenk helyeslés a bal- és szelsőbaloldalon.)

— Igen Mariettem, szerencsésen megmenekültél a veszélytől, de légy okos; még egy néhány napig az ágyban kell maradnod.

— Mindent úgy teszek, amint te akard. Így szolt Mariette és elkezdte Márk háját simogatni.

Oh! milyen borzasztó a betegség. az ember nem csak szenved, hanem önző és hálátlan lesz. Márk, megbocsátd nekem! Egy hosszú hétig, mi közben te el nem hagytál engem s oly gyengéd figyelemmel ápollát, nem szeretlek úgy, mint máskor. — De hát mit tegyen az ember, mikor a betegség annyira elfoglalja? — Nem láttam a napsugarat, nem láttalak téged sem.

— De most . . .

— De most! — kérde Márk.

— Oh! most imádlak! Add ide a kezdet, hadd nézzek szemeidbe. Nem, soha, még akkor sem, mikor először öleltél magadhoz, még akkor sem voltam oly boldog, mint most; azt hiszem, hogy megbolondulok a gyönyörtől, mikor leheleted ajkamat éri.

Márk ekkor elővigyázatosan elfordítá a fejét.

Mariette össszerezzen, mintha felne.

— Egy tükröt, — óh kérlek adj egy tükröt.

Márk egy könnyű, ezüst keretű tükröt hozott neki.

— Nézd csak, nem is vagyok csunya; ez a halványság, azt hiszem még elég jól áll. Azután kedvesen magához vonta Márkot és halkán kissé nevető hangon szolt, miközben arca halovány rózsaszínű lett:

— És tudod, nem is soványodtam le olyan nagyon.

Márk elakart szólni.

Nem akarta látni a gyöngéd és mindig remekebb bajákat, melyek még finomabakká váltak, azonban érzelméi fogva tartották és még Mariette gyengédségeivel és oly közel vonta magához, hogy megsókolhatta, érezte, hogy meleg pára száll fel csipkepárnák közül . . .

-- Mariette — mondá remegő hangon és ittasan, önfelédten magához ölelte.

Márk felsikoltott.

Mariette hirtelen elájult, tagjai mindinkább hidegek lettek, szeméi pedig megüvesedtek.

Olyan volt, mint a halott.

III.

Oh, az a doktor! az a doktor! Hát

már nem is fogja megtalálni? Már két óra hossza kereste tanyáról tanyára. „Sauvageot ur? Erre hajtott kétkerékű kocsiján, talán még utolérheti.“ Márk neki indította tájtéző szürkéjét és örült vágatásban tört az orvos után. A legsötétebb gondolatok agasztották e közben szívet. Mariette egyedül fekdűt otthon egy szobaleány őrizete alatt. Ott kellett hagyni őt magánkülvü állapotban, hogy orvosért menjen. Vajjon él e még? Főleszmléte ismét, vagy még mindég éleetlenül fekszik? A kétségbeesés szorongatta a lelkiifurdlás égette a Márk ur szívet. Az idő mult ez alatt, ez olyan borzasztó volt. Végre megpillantotta Sauvageot drt egy domboldalban. Pár pillanat alatt mellette termett, leugrott lováról és behajolva a kocsiába, így szolt!

— Hozzám, doktor ur, hozzám gyorsan az istenért.

A falusi orvos megtrtvén, hogy nagy baj lehet, megostorozta lovát.

Márk sirva fakadt.

— Mi történt, mi baj van?

— Az történt, hogy Mariette meg fog halni, ha még meg nem halt, mert nem engedelmesskedtem, mert nyomorult vagyok!

Márk folytonosan sirt. Az orvos vén lova csak lassan haladt előre. Márk azt hit-

Magyarország, ha egy fontos és a külügyeket illető lépésre határozta el magát, már az ország méltósága, az ország komolysága és lépésének sulya megfontolást igényel; megfontolást: hogy ha vad emeltek, azon vad igazolva legyen, hogy ha támadás intéztek, az a támadás elutasíthatatlan legyen. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A miniszterelnök urnak az interpellációra adott válasza, a melyet eddig megadott Terenyi képviselő urnak, megadott Apponyi Albert urnak és részben adott Helfy Ignác képviselő urnak, még előttünk ki nem fejtette és még nem erősítette, hogy a nunczius mi csoda nyilatkozatokkal és tényekkel lépte át a hatáskörét. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Szeretném tudni a kormány nézetét arról, hogy mi Magyarországon a római szentszék nagykövetének a hatásköre, mert e kérdésben rejlik a homálynak, ebben rejlik a zavarnak is kulcsa. Nem egyszer, hanem többször, pld. a primási szék betöltése ügyében itt e házban kérdést emeltem, a delegációban is kétszer és valahányszor a katolikus egyházi ügyek előfordultak, a hol a magyar király, mint legfőbb kegyuri gyakorolja jogát és nehézségek fordultak elő a magyar kormány és a római szentszék közt, mindig hangsúlyoztam, hogy a magyar királynak legfőbb kegyuri joga a magyar koronának, a magyar államnak saját joga, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a melyhez hasonló joga Ausztriának nincs, mely közös ügyet, érdeket nem képvisel, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) mivel pedig közös érdeket nem képez, az 1867. XII. t.-cz. 8. §-a szerint a közös ügyek elintézésére hivatott organumok hatáskörébe nem tartozik. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Az 1867. XII. t.-cziknek 27. §-ára is hivatkoztam, mely egyenesen megtilja, hogy a közös miniszternek bármelyik államnak saját ügyeit vigyék, Magyarországnak tehát mindazon ügyekben, melyek a szentszék és Magyarország közt azon legfőbb kegyuri jog gyakorlása következtében, melylyel a magyar király bír, előállnak, a római szentszék és Magyarország közt senki sem közvetíthet (Ugy van! a szélsőbaloldalon); itt a magyar kormánynak magában, önállóan kell eljárni (Ugy van! a szélsőbaloldalon), saját ügyét saját maga kell, hogy intézze, a közös organumokat arra nem használhatja. Hasztalan volt azonban fölszólalásunk, hogy legalább azon törvényt, a melyet önk politikai létük alapjának tekintenek és a melyet ki is használnak és kizsákmányolnak,

te, hogy már soha sem érnek haza. Aggodalma megkétszereződött, mikor hallotta, hogy a doktor így beszélt magában:

— Nagyon súlyos dolog . . . visszaves . . . megmondtam, hogy még a kellemes izgalom is . . . aligha fog fölépülni.

Végre előtűnt a szép kis ház rózsaszínű falával a falombok közül. — A kocsis megállott. Leszálltak, Márk karonfogta az orvost és bevezette. Már a verenda lépcsőin haladtak föl, mikor vig és csengő kacaj hangzott mögöttük és oda lenn a rózsabokrok között megpillantották Mariettet virágok kezeiben közelgett feljűk. Márk amint észrevette feléje rohant.

— Te . . . te élsz! ? Oh, Istenem!

— De nagyon is élek, szólt Mariette átölelve Márkot karjaival, egészséges vagyok, nincsen semmi bajom.

Ezzel az öreg doktor felé fordult és sajnálkozó tekintetét vetett reá.

— Oh! doktor ur, maga ügyes ember az igaz, hanem mégis (Márk hájfürtei közé rejtette arcazt és jóízűen nevetett) te jobb doktor vagy.

Comea.

tartsak meg az ország önállóságát és függetlenségét biztosító részeiben is. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) És mi következett be? Az, hogy ma, ha azt kérdezném a t. kormánytól, hogy mi a hatásköre a római szentszék nuncziusának Magyarországon, hogy mi lehet ez a hatáskör, a melyet ő itt állapított, nekem a feleletet alig fogják megadni tudni.

Ha Magyarország komolyan, nyomatékkal akar fellépni, s ha a kormány ragaszkodik ahhoz, hogy az a jegyzék a szentszékhez elküldessék, mely arra volt hivatva, hogy panaszt emeljenek a római pápánál azokért a tényekért és nyilatkozatokért, a melyeket itt a nunczius elkövetett, azt kell, hogy várjuk, hogy mondja meg legalább egy pár hét múlva a kormány az országának, hogy miben állnak azok a tények és azok a nyilatkozatok; (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) mert mi tisztán óhajunk látni. Egy külügyi akciózt belpolitikai akcióz takarására nem akarunk kezdeményezni és azt nem akarjuk megengedni, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Tudnunk kell, hogy mi a nunczius hatásköre és mit ért a mi kormánynak a nuncziusnak azon cselekedete alatt, melylyel Magyarország belügyeibe avatkozott! Hiszen jól tudja a t. Ház, hogy csak csattanós és emlékezetes példákat idézzek fel, hogy Tisza Kálmán volt miniszterelnök ur római levelében a római szentszékhez fordult, hogy itt a választások előtt igyekezzék a klérus hangulatát a kormányra nézve kedvezően átalakítani. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Zaj és ellenmondások jobbfelől.) Nem felhívás volt-e ez Magyarország belügyeibe való beavatkozásra a magyar kormány részére, midőn a szentszék a magyar politikai küzdelemben való beavatkozásra szólították fel? (Nagy zaj jobbfelől.) De nem oly régen történt, midőn Samassa József, Eger tisztelet érseke, szintén az egyházpolitikai törvények benyújtása és előkészítése idejében Rómában küldetett, hogy ott a magyar kormány javaslata számára kedvezőbb hangulatot igyekezzék kieszközölni. Vajjon nem éppen önk által hivatott fel akkor is a szentszék arra, hogy belügyeinkbe avatkozzék? (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon. Ellenmondások jobbfelől.) És vajjon mi igaz abból, t. Ház, a mi a külföldi lapokban megjelent és a mit az osztrák lapok is hangoztattak, hogy ugyanabban az időben — és hogy ez Ausztriában valóság és tény, arról biztos tudomásunk van — Schönborn, Ausztriának egyik fő katolikus egyházi méltósága, a római szentszéknel intervenált, hogy az egyik ausztriai párt, a keresztény szocialisták ellen a pápai szentszékől egy dezavualó nyilatkozatot eszközöljön ki, ugyan kérдем, igaz-e, hogy ugyanazon időben szintén a külügyminiszterium útján lépések tettek volna, hogy a magyarországi néppárt ellen a szentszékől egy ilyen helytelenítő nyilatkozatot provokáljanak. Mert ha ez igaz, Magyarországra nézve, (Nagy zaj. Mozgás jobbfelől. Halljuk! Halljuk!) a mint kétségbevonhatatlanul igaz Ausztriára nézve, akkor meg tudom érteni az Osservatore Romanának azon kis hírlapi közleményét, a melyben akként nyilatkozott, hogy ne kívánják a hatalmak azt, hogy a szentszék beleegyejen oly politikai partviszonyokba, és azokra befolyást gyakoroljon, mint akár Ausztriában a keresztény szocialisták ellen, akár Magyarországon a kath. néppárt ellen. Mi értelme van annak, hogy a pápai szentszék hivatalos organuma, e két tényt ugyanazon időben és egymással kapcsolatosan hozta nyilvánosságra? Ez iránt a kormánynak felvilágosítást kell adnia, mert ime itt van az ország önállóságának és függetlenségének hamis ajtkal való hangoztatása azok részéről, kik évtizedeken keresztül egybebe nem csináltak, mint hogy a római szentszék beavatkozását a mi belügyeinkbe kikérték, keresték, kikoldulták. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.) Kikérték és keresték, a választások rendén abból elősködtek, magukat fenn tartották. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.)

És midőn egyszer a már megszokott

befolyás gyakorlása ellenük fordul, akkor jajgatnak és az ország tekintélyét és méltóságát akarják megvédelmezni, ők, a kik azt örökké elmulasztották, a kik most is e fogják mulasztani, midőn az saját érdekükkel nem vág össze. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.)

De hát, t. Ház, azt kell kérdenem, hogy a kormány a jegyzéknek a római szentszékhez való elküldése iránti követelését fentartja-e és ha fentartja, azt hiszi-e, hogy ezen jegyzék elküldése által elég van tőve azon sérelemért és bántalomért is, a mely elkövetettét br. Bánffy Dezső, mint Magyarország miniszterelnökén felhivatalos uton, egy másik minisztertárs a külügyminiszter által? Hiszen, ha a jegyzék elküldetik, és annyit jelent, hogy azon tullepések és visszaélések, melyeket Agliardi nunczius elkövetett, megtoroltassanak; de még nem jelenti azt, hogy azon sérelem, melyet Kálnoky gr. külügyminiszter követett el, szintén megtoroltassék. (Ugy van! balfelől.) Nem akarom összevetesíteni Magyarországot és a miniszterelnök ur személyét, (Zaj. Felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Nem is lehet!) mert sokkal magasabb fogalmaim vannak az ország méltóságáról, az ország nagyságáról és tekintélyéről. Amde nem tudom elfelejteni, hogy e kormánynak hivatalba lépése alkalmával, itt e padokról kénytelen voltam kijelenteni, hogy hová törpült le Magyarország a politikai élet színvonala? Ha a t. tuloldal a maga pártvezérének, a maga kormányelnökének odaállította báró Bánffy Dezsőt, akkor gondoskodott volna arról is, hogy ő a maga politikai cselekvéséért, politikai nyilatkozatait akként állja meg helyét, hogy abból Magyarország méltóságára és tekintélyére semmi hátrány ne származzék. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Ha a többség a maga vérségét, a maga komolynökségét báró Bánffy Dezsőre ruházta, akkor kötelessége, hogy őt a harcban is kövesse, a harcban is támogassa, hogy vele álljon, vagy vele bukjen. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Felkiáltások balfelől: Ezt nem akarják! Egy hang jobbfelől. Köszönjük a tanácsot!)

En azonban azt kérдем, hogy Magyarország méltóságával, Magyarország tekintélyével miként egyezik meg az, hogy hetek teltek el, a mióta Magyarország miniszterelnöke felhivatalos uton sértést szenvedett, és ha azért nem tudott a miniszterelnök ur magának elégtételt szerezni a hivatalos uton, részére ott áll az erkölcsi ut, nyitva áll a politikai ut. A ki Magyarország legelső méltóságának helyét foglalja el, annak nem lehet személyes inzulzusokat hivatalársaitól megtorlatlanul eltérni, (Zajos helyeslés balfelől.) és ha azokat eltűri és mosolyogva tűri el, akkor ez csak azt mutatja, hogy ez a miniszterelnöki szék sokkal mélyebben sülyedt, mint egy egyszerű képviselőnek az ülőhelye. (Igaz! Ugy van! balfelől.) De t. Ház, azt kérden én, szerzett-e a miniszterelnök valamit elégtételt?

Polónyi Géza: Ferencz-József-rendet fog kapni.

Úgron Gábor: Ha áll az, hogy oly tényezőkké áll szemben és oly helyen kell keresni az elégtételt, a melyen, ha megtagadtatik, az elégtételkeresésnek további módja és alkalma nincsen, akkor előtte áll az erkölcsi ut. Egy politikai férfi azt a méltóságot, a melynek tekintélyét nem tudja megtartani, a melyet nem tud megvédelmezni, azt odahagyja, átadja sokkal hivatottabbak és képebbek számára, de nem szerez nemzetének, nem szerez hazájának megaláztatások után megaláztatásokat. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Telhetik a miniszterelnök urnak kedve abban, hogy Bécsbe felszalad elégtételt követelni és visszajön elégtétel nélkül, vagy pedig az elégtételadás önnevel, a melyben önjajkaival kellett saját kudarcát itt a parlament előtt bevallani. (Élénk helyeslés balfelől.) És hogy önkézzével hajtja végre magán azt a megaláztatást, a mely számára előkészítette az utat akkor, hogy midőn a fejedelem az ő ellenfelet különösebb kegygyel tünteti ki, újból Bécsbe megy hosszabb

tanácskozára, és ott újból egyszerűen pár percnyi kihallgatásban részesül, s a helyeti, hogy megfontolná és megmondolná, hogy állásában már az idők elmúltak, most minden perc kétszeresen számít és minden perczen mindnyájunknak az arczát a szegényperir tüze futja el, hogy Magyarországnak illet el kell tennie, ilyen megaláztatást el kell szenvednie csakis azért, mert azon férfiban, a ki az ország első méltóságát viseli, nem lakik annyi önnézet (Élénk felkiáltások a bal- és szélsőbalon. Igaz! Ugy van,!) hogy oda dobja tárczáját. (Hosszas helyeslés bal-felől.)

T. Ház, nem akarom én tovább folytatni felszólalásomat. (Helyeslés jobbfelől. Mozgás és nyugtalanság bal-felől és felkiáltások: Halljuk! Halljuk!) Nem akarom, hogy a bosszúság és a szegény érzete még tovább igazsá az en kedélyemet. (Derültség jobbfelől. Zaj.)

Elnök: Csendet kérek!

Ugron Gábor: Nem akarom t. Ház, az országot annak a látományoknak tenni ki, hogy mikor vannak férfiak itt e házban, a kik mindezt előkészítették s az ország számára tudva a kormány székébe oly férfiu állítottak, a ki az ügyek vitelére kellő képességekkel nem bír: akkor, midőn az országra háramlik ebből a kár, szegény és gyalázat, tudnak nevetni a helyeti, hogy elűsüldnének. (Élénk tetszés a bal- és szélsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.) Ily látománytól a jóhiszemű embereket az országban, kik még vannak, meg akarván kimélni, nem folytatnom tovább felszólalásomat, hogy ne legyen önöknek alkalmuk tovább nevetni saját gyalázatukon. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Interpelláció a következő: (Halljuk! Halljuk!)

Interpelláció a miniszterelnök urhoz.

Agárdi nunczius magyarországi utazása következtében küldetett-e jegyzék a külügyminiszterium által a római szentszékhöz és fenntartja-e a kormány annak elküldése iránt követelését?

Melyek azon tények vagy nyilatkozatok, melyekkel a nunczius hatáskörét átépítette és a jegyzék elküldésére okot szolgáltatott?

Kapott-e a miniszterelnök ur elégtételt és mit azon sértésért, melylyel a külügyminiszter felhívatos támadásában illetett?

Beadta-e a kormány lemondását? (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon. Nagy zaj.)

H I R E K.

— **Személyi hír.** Kulinyi Zsigmond, a „Szegedi Napló” szerkesztője, a szegedi keresk. és iparkamara titkára, a napokban városunkban időzött s mint a keresk. miniszter kiküldötté, meglátogatta a zombori kereskedelmi középiskolát s ott beható vizsgálatot tartott.

— **Hangverseny.** Zomborban, 1895-ik évi május hó 28-án, kedden a városi színházban a budapesti m. kir. operaház tagjai Ney Dávid, operatárs, Liedl Ferencz, hegedűművész, Funták Agnès, énekesnő, Vinceze Zsigmond, zongoraművész hangversenyt rendeznek. Műsor: I. Grieg: Sonata. (F. dur.) hegedűre és zongorára. Előadják Liedl Ferencz és Vinceze Zsigmond urak. II. Erkel: Nagy árie, „Hunyadi László”-ból. Eneklí Ney Dávid ur. III. a) N. Jommeli: Chi tuot onpran, b) Böhm: Szerettek, c) Marchesi: Foletta. Eneklí Funták Agnès urnő. IV. Sarasate: Faust-Ábránd. Előadja Liedl Ferencz ur. V. a) Steiger: Nadas dal, b) Allaga: Suson. Eneklí Ney Dávid ur. VI. a) Schumann: Fantasiestück, b) J. Field: Rondi minni. Zongorán előadja Vinceze Zsigmond ur. VII. a) Biret: Pastorale, b) Hellmund: Varázsdal, c) Abt: Pillangó új le. Eneklí Funták Agnès urnő. VIII. a) Thomas: Borsdal, Hamletből, b) Magyar dalok. Eneklí Ney Dávid ur. Helyárak: Prosc. palya 4 frt. Palya 3 frt 50 kr. Tamlásszék 1 frt. Zatszék 3, 4, 5. sor 80 kr. 6, 7,

8. sor 60 kr. 9., 10. sor 50 kr. Földszinti állóhely 40 kr. Karzat állóhely 40 kr. Karzati állóhely 20 kr. Diákjegy 30 kr. Jegyek előre válthatók: Kollár József könyv- és zeneműkereskedésében és este a pénztárnál. Kértenek a t. beről urak, hogy helyeket iránt folyó hó 22-ig intézkedjenek, hogy mások igényeinek is megfelelőesünk. A hangverseny kezdete este 8 órakor.

— **Képviselőválasztók névjegyzéke.** A törvény értelmében most indulnak meg a munkalátok az 1896-ra érvényvel bíró választói névjegyzék kiigazítása ügyében. A város központi választmányja a névjegyzék kiigazításával megbízott összeíró küldöttség elnökével ismét Dekker Pál városi tanácsnokot, tagjává Bittermann Nandor és dr. Krónits István, póttagjává Lang Flórián és Thum Vince bizottsági tagokat választotta meg. Az összeíró küldöttség e hó 27., 28., 29., 30. és 31-én végzi munkáját és naponként egy-egy városrészt névsorát igazítja ki és pedig a következők sorrendben: Belváros, Felsőváros, Cservenka, Banát és Szelence. A törvény szerint az összeíró küldöttség működésének ideje egyébként plakátok útján is meghirdetendő lesz.

— **A Nikolits-ügy végtárgyalása.** Az Eremitis Bogolyub által dr. Nikolits György zombori városi I-ső alapítvány ellen személys szabadság megsértése és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt emelt panasz ügyében e hó 20-ra tűzte ki a törvényszék a végtárgyalást.

— **Érettségi vizsgálat.** A zombori kereskedelmi középiskolán az érettségi vizsgálat június hó 10 és 11-én lesz megtartva.

— **Állami alkalmazottak utazási kedvezménye.** A magy. kir. államvasutak igazgatósága az utazási időszak közeledtével figyelemz mindazon állami alkalmazottakat, kik a magy. kir. államvasutak vonalain a fennálló szabályok szerint utazási kedvezményre igényt tarthatnak, hogy a mérsékelt áru igazolványok kiszolgáltatására iránti kérvényeiket legálább 14 nappal az utazás előtt nyújtsák be, mert ellenkező esetben a folyamodók nagy számanál fogva megtörténhetik, hogy az igazolványok idejében megküldhetők nem lesznek, a késedelmes kézhez vétel pedig viszteresek engedélyezésére alapul annál kevésbé szolgálhat, mert az igazolványok három havi érvényvel állítanak ki s így idejekorán kérhetők.

— **Utonállás.** Május elsején néhány újdéki magyar ifjmn. és keresk. iskolai tanulók a futtki erdőben letelepedett a gyere, hogy magukkal hozott elemozsiájukat elköltésék, midőn egyszerre négy 15—16 éves suhancz rájuk tamadt s veressel fenyegetve nemcsak ételeiket, hanem minden elszedhetőt — apró pénzt, tolltse, szalvétát stb. — tőlük elszedtek. A kis diákok rémülten futottak haza és szülők feljelentése után sikerült a gaz támadókat kézrekeríteni s a büntető igazsá kezében átszolgáltatni.

— **Esküvő.** Nagy fényvel ülte meg Vermes Béla nagybirtokos és Szabadka II. kerületének országgyűlési képviselője esküvőjét Szabadkan öveggy bajsi Vojnich Jakabné leányával, Jernével. A férfiak díszmargarban, a nők pompás toilletekben jelentek meg. Násznygok: dr. Vojnich István Szabadka és Baja város főispánja és Vojnich Simon nagybirtokos; vőfények: Rohonczy Lőrinc, dr. Vojnich Lajos, Vojnich Béla, Zseni István, dr. Makkay Gusztáv, Latinovits Géza voltak. Nyoszólóányok: Vermes Ella és Mária, Vojnich Cilla, Vera, Ilona és Eteleka. A szertartást Mamuzsich Mátyás prépost-plébános végezte nagy segédlettel. Esküvő után az örömanya házában nagy lakoma következett.

— **Ebmarás.** Dömök Károly ó-kanisai tanítót és Szabó Ferencz-napszámot 12-én egy év megmarta, mely állítólag vesztett volt, de az állatorvosi boncolásnál nem lehetett megállapítani. Mindazonáltal Dömök Károly saját magnyugtására és költségen

Budapestre utazott, míg Szabó Ferenczet az előjáróság küldte fel a közseg költségén a Pasteur-lele intézetbe.

— **A példa ragad.** Hogy Bánffy lárnó stylusa mennyire kezd népszerűvé lenni, idezzük egy zentai lapírsunkból a következő hírt: Ejjeli b o t r a n y. Százaz András zentai 21 éves ifjone f. hó 5 én este nagyon felőtött a garatra s széles jökedvében a tóparti utcán hazament ropantul ordított és káromkodott. Miután pedig illetlen magaviseletéért többen rendreutasították, dühében egy ház ablakait verte be. Az előhívott rendőrök előtt azonban földre vetette magát s kijelentette, hogy nem képes egyet is lépni. **Erre az ybafi talicskára lételett és önmépleyes menelben a dityuba tolatott, hol másnapra kijőzanodván, garáza viseletéért érzékény büntetéssel sújtatott.**

— **Lélekjelenlét.** Ó-Becséröl írják lapunknak: Erdekes, de egyuttal dicsőetes jelenet szemtanuja voltam a minap. Este felé a plebánia utcán egy kis, alig 3 éves gyermeket vezetett a család, mikor egy megvadult tehén rohant végig az utcán. A megremült család leány könnyű lelkiismerettel, ijedtében ott hagyva a kicsinyt, futásnak eredt és egy kapu ajtó mögött tűnt el. A halakra rémült kicsikét már-már eltaoassa a megvadult tehén, ha ebben a pillanatban az ablak alatti zaj által figyelmessé tett dr. Szászay István úrnő, villám gyorsasággal ki nem hajol és a falhoz huzódó kicsit, igazi vaskaral és esodolatos lélekjelenléttel fel nem kapja az ablakba. A nemes érzésű ur-hölgy méltó az elismerésre.

— **Felhívás.** Miután az idej nagygyakorlatok, mint a mult évben, szintén lesznek alkalmazva kerékpározó tiszték és legényesség-állománybeli egyének: felhívatom az idej fegyvergyakorlatra kötelezettek, hogy akik a bycikli sportot űzik s a nagygyakorlatok, mint kerékpározók óhajtanak részt venni, jelentkezzenek f. hó 25-ig illetékes hatóságuknál. Megjegyzendő, hogy saját bycikliüket kötelesek használni de kártérítésül 20 fírt kapnak személyenkint.

— **Megnyitás.** A tekepálya-társaság Ó-Kanisán f. hó 11-én nyitotta meg a népkertben épült tekepályát. Este 7 órakor halacsora volt, melyen 90 tag vett részt. Vacsora után ifjak és vének Terpsicorának áldoztak, a szép szammal megjelent hölgyek legszebb mulatságára.

— **Eljegyzés.** Klein Sándor zentai fiatal kereskedő a napokban váltott jegyet Fuchs Mór ó-becsei kereskedő leányával Ilonka kisaszonnyal.

— **A hamis pénz még mindig kísért.** János Mihály zentai kocsmároshoz a husveti ünnepek előtt egy idegen ember kérdőzt be szállásra. — Több napig tartózkodott már Jánosnál s mikor elérkezettnek látta az időt, nagy titokban megvallotta a gazdának, hogy ő azért jött Zentára, miszerint jó pénzt szokszoros értékű hamis bankótszerűen be azoktól, kik hajlandók vele alkuba kótni. Állításának bizonyítására az idegen több darab jól utánzott hamis tízest mutatott föl, János lépre ment és 200 fírt áru hamis pénzt vásárolt. Vendége, miután a jó pénzt begombolta, azzal a kijelentéssel távozott, hogy par nap mulva Szabadkáról magával fogja hozni a kívánt összegű hamis bankóts. János várt — várt, de miután hetek multak s az idegen ember még mindig nem mutatkozott, jelentést tett a csalásról a csendőrségnek, mely a nyomozást minden irányban megindította. Miután pedig a becsapott János még nevet sem tudja annak, ki őt így galád módon megkárosította, valószínűleg a 200 fírtja örökre oda vesztett.

— **Csőd.** Az újdéki kir. törvényszék részéről Bogya István újdéki lakos ellen. Csődbiztosul dr. Perekel János törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. Gál Ödön. Helyettesítél dr. Mayer Oszkár ügyvédnek nevezettek ki. Bejelentési határidő június 17.

— **Egy amerikai hipodrom-társulat** mely elsőrangú művészekből áll városunkba érkezett és legközelebb megkezdé előadását.

— **Gyermek gyilkosság.** Nagy felháborodást okozott a múlt pénteken, egy lelketlen anya büntette Szabadkán. Cseri Borbala 21 éves nemes-militáris születésű hajadon cselédleány Sztojkovits Dusán szabadkai kereskedőnél lévén, szolgálatban, a mondott napon éreztén azon perc közelét, melyben törvénytelen magzatának életét lesz adandó, egy félre eső helyre vonult, hogy megszületendő gyermekét majd az emésztő gödörbe dobhassa. Gazdasszonyának feltűnően hosszas távolléte, utána men, s midőn aztán az ajtót feltörte a lelketlen anya épen akkor dobta a még élő gyermeket fejjel lefelé a pecze gödörbe. Megtették mindent az ártatlan csecsemő megmentésére, de mire kihuzták már halva volt. A lelketlen anyát azonnal letartóztatták.

— **A sikasztás újabb változata.** Horii Erzsébet zentai „handle“ beallított K. R.-né urnó lakására és ajánlkozott a háznál található viselt ruhák elárúsítására. K. R.-né kapott az alkalmon és egy nagy nyalab ruhát szedett össze és adott át az asszonynak. Több nap elmúltával K. R.-né élénken kezdett érdeklődni a vásár eredménye iránt s mivel Horii nem mutatkozott a láthatáron, felkeresette. Nagy lón azonban bámúlta a nem várt siker fölött. Erzsébet asszony ugyanis töredelmesen bevallotta, hogy a reá bízott ruhákat kitűnő áron értékesítette ugyan de az érték kapott pénzt ei is költötte. A hűtlen sáfár ellen panasz tétetett s mivel nagy a gyanu, hogy Horii Erzsébet nem először utazik ócska ruhában, a panaszok előreláthatólag sokasodni fognak.

— **Eljegyzések.** Dr. Vojnicz Gyula szabadkai ügyvéd eljegyezte Kerner Lili kisasszonyt, Kerner János szabadkai földbirtokos leányát. — Dr. Vojnicz Dezső árvaszéki ülnök Szabadkáról eljegyezte Vojnich Teréz kisasszonyt, Vojnich Antal szabadkai földbirtokos leányát.

— **Körözések.** A szabadkai kir. törvényszék csúlsá vétsége miatt vádolt Hefler Ferenczet, továbbá hatóság elleni erőszak büntette miatt terhelt Hunyadi Bosnyák Pált és Dunai Gáspárt országosan körözteti.

— **Hajó elsüllyedése.** E hó 8-án este felé egy vontató gőzösnek egyik — 40080 mm közzennel megrakott — uszályhajójának ki vagódott az újvidéki vasúti hid oszlopjainak s annyira nagy sérüléseket szenvedett, hogy használaton volt a hajókapitány fardózása a megsérült uszályhajót a partra vontatni: a hadi sziget partján elmerült.

— **Dühöngő örült.** Horii Antal zentai lakoson annyira erőt vett az örület, hogy minden hozzáközeledőt megöléssel fenyegetett. A városi hatóság a közveszélyes állapot elmebetegét, előzetesen kieszközölt engedély alapján — szerdán — az angyalföldi tébolydába szállíttatta.

— **Öngyilkosság.** Nagy riadalmat keltett a zentai városban f. hó 7-én a reggeli órákban Maczonkai Kecskés Mihály nős, 31 éves, városi pandur öngyilkossága. Bevarta mig mindenki eltávozott az őrszobából, azután lefeküdt a nyugágyra és szolgáló fi fegyverével szíven lötte magát. A kívül levők a lövés dőrejt nem hallották, mert valószínű, hogy a fegyver csövét erősen a testéhez szorította. Öngyilkosságának okát határozatlan nem tudhatni, de mint a körülmények sejtetik, nem lehetett más, mint hogy részegsége miatt többször meg volt itve s igen restelte, hogy nem tud szenevedélyének parancsolni. Az előző napokban is elcsapással volt fenyegetve.

— **Tűz.** Sőtí Simon háza Ó-Kanizsán f. hó 14-én d. u. 5 órákor gondatlanság következtében kigyulladt s a zsindeletető teljesen leégett. A megjelent tűzoltók szépen védtek a közeli épületeket.

— **Öngyilkos leány.** B. Földváron Takács Verona 20 éves leány, a feletti bánatában, hogy kedvese hűtlen lett hozzá, megmérgezte magát s alig néhány órai szenevedés után meghalt.

— **Szerencsétlenség.** Özv. Maier Jakabné 9 éves fia, Simon Sz. István egy száraz malomban oly közel állt a kerekhez, hogy elkapta és mellét összetörte. A szegény fiu a kapott sérülésben más nap meghalt.

)(**A zombori határon a Rancsevó-szállásokon lévő Kern D. Péter-féle szállás, a mely 30 kat. hold szántóföldből és 12 hold legelőből áll, szabad kézből eladó. A feltételek dr. Alföldy Árpád zombori ügyvédnél tudhatók meg.**

A magyar atletikai club vivóversenye.

F. hó 13 és 14. én volt a vígadóban a Magyar atletikai-club által rendezett országos vivóverseny és nyilvános (nemzetközi vivómérkőzés).

A vígadó nagy terme érdekes képet mutatott.

Középtűt volt föllállítva a lobogó, mellette két oldalt a versenybírószám (gróf Andrassy Géza, Szilágyi Dezső, Kisbaári Kiss Ferencz) és a jury asztala.

A jury, *Szemő István* einöklete alatt a következő tagokból állt, kiknek nagyobb része meg is jelent: gr. Andrassy Tivadar, Barbasetti Luigi (Bécs), Bekény Gyula, gr. Berchtold Arthur, dr. Berzevicy Albert, dr. Dani Vilmos, gr. Esterházy Mihály, Farkas Jenő, dr. Gerenday György, Hartl János (Bécs), gr. Keglevich István, Keresztési Sándor, dr. Krasznay Ferencz, Kuczera Vida honv. iov. százados, Litomyisky Ferencz. cs. és k. százados, Márkus József. Perlaky Kálmán, Riegel Domokos (Prága), Rohonczy György cs. és kir. altábornagy, ifj gr. Széchenyi Imre, dr. Varady Gábor, Verdnik Marton (Bécs). Versenyorvosok (kikre szerencsére nem volt szükség :) Dr. Balogh Dezső, dr. Lisznyai Elemér, dr. Varró Aladár.

A jury asztalaín túl voltak az ülőhelyek, ahol a közönség foglalt helyet. Nem nagyszamu, de előkelő közönség jelent meg, mely kitartó érdeklődéssel nézte végig a versenyeket.

Mondanunk sem kell, hogy a nézőközönségben jelentékeny számmal voltak képviselve a hölgyek. Ott volt a többi közt a Nemzeti színház kiünő művésznője Jászai Mari is.

Nem kis érdeklődést keltett két fekete barretes, fekete ruhás csinos fiatal lány, Hartl bécsi híres vivómester növendékei, akikről rossz nyelvek azt mondják, hogy finom, apró kacsoikkal ügyesebben forgatják a vitort, mint a kötőtűt.

CSARNOK.

Natalia.

Irta: Floridor.

Zsázlók lobognak, fehérúhás leányok virágot szórnak az utakra és a diadalkapuk föliratai a hazatérő anya- királynét ünneplik. Zsivió, Zsivió! . . . Ezer meg ezer torokból zeng az üdvíradal és az örvendő új-jongást visszazaverik sötét, komor falai a kornaknak, a mely őt even keresztül olyan szomorú, olyan csöndes volt.

A szkupstina monstre deputációja, az összes szerb városok küldöttségei, miniszterek, udvari méltóságok, az egész Szerbia hódolatteljes örömmel üdvözli Natáliát, a ki annyit csalódott mint asszony, annyit szenevedett mint anya, a kinek a trón valóságos kinpád volt.

És szíve tuláradó érzelmével fogadja fia, Sándor király, a kit mesterségesen akartak elidegeníteni anyjától, a kit évekig távol tartottak tőle, de a ki imába zárta őt mint gyöngye, tehetetlen gyermek és visszahívta ma mint férfit és uralkodót.

Oh! mert el lehet halmozni valakit fényvel, kincsvel; dicsőséggel, rang, hír, ha-

talom környezheti, a szerencse mindenben megkegyezvé avathatja, de az anya képét ki nem törli a szívéből semmi újabb benyomása az életnek s ha durva kézzel igyekeznek kitépni, semmi sem képes betölteni azt a tártongó űrt, mely helyén támad és faj és sa-jog, mint egy soha nem heggedő seb.

Sándor királynak hosszú, hosszú évek után most volt talán az első igazán boldog napja, midőn az ünnepi dísz öltött pályaudvaron, országnagyjai élén üdvözölhette anyját, a ki hazatért.

A szerbek mindig rajongó lelkesedéssel csügtek ezen a délczeg terméti szép asszonynon, a kinek szikrázó, sötét szemében annyi energia, bevágyó tükröződött és a kibén az éles ésszel a jó szív és lélekfőnség párosult. Natáliában megvan mindaz, a mi léha és jellemetlen férjéből teljesen hiányzik.

Elvonul ma leltem előtt sajtóságság változatosságának és különösségének egész pazzárságban e két ember élettörténete.

Svájcz egyik kies nyaralótelepén ösmerekedett meg a goszpaifár Kecskó Natáliával, a ki akkor úde fiataláság teljében állva, olyan volt, mint egy kipattani készülő bársonyos, illatos Bourbon-rózsaszírom.

Natalia nővérével, Ghyka hercegnével, időzött ott és a forró vért, sötétszemű szép leány nem vette rossznevet, hogy reá vetette szemét Szerbia ifju délczeg fejedelme, ki mellesleg mondva épen akkor kapott kosarat egy magyar leánytól, a búvós-bájós Ilona grófnőtől . . .

Milán akkor még nem volt az, a ki ma. Szemei fényét nem törte meg a tivornya, szilaj szenevedélyek nem szántottak mely barazdakát homlokán, az elegans romlottság bélyegei, ama szapora ráncok a szeme sima zugában nem jelentkeztek meg és kezei sem remegtek a sok kártyakeverés közben lenyelt abszynth mérges zöld levétől.

Deli fiatal legény volt, hatalmas természet, megnyerő vonásokkal és azt mondták róla, hogy ő legyen Európa legfényesebb jövőjű prathija. Bizonyos, hogy valaha király lesz belőle, sőt lehet még a Balkán csárja is, öregségére talán konstantinápolyi keresztény császár. Ki tudja? A keleti háború és Törökország felosztása a levegőben függött már akkor.

A nyaralótelepen elkezdtek sutogni és a hír szárnyára kapta a fiatal uralkodót és a dusaadag bojár lányt.

Előbb csak beszélték, aztán irtak is és egy szép napon elkezdtek rebesgetni az európai sajtóban, hogy Szerbia fejedelme nőül fogja venni Kecskó kisasszonyt, a kinek atyja egykor tábornok volt az orosz hadseregben, gyámja pedig maga az orosz czar.

A telet Párisban töltötte abban az évben Ghyka hercegné és itt is vele volt Natalia.

A ritka szép, szellemes leányt mindig egész udvar környezte széptevőkől s a francia arisztokracia legelőkelőbb ifjait lehetett látni a hercegné paholyában, vagy hintója körül vágtatni, ha nővérével kikocsizott a Bosiba.

Milán fejedelem nem tudta a nyári idyllt feledni, szíve egyre vonzotta a szép, sötét szemű leányt után és egy napon Párisba utazva megjelent Ghyk hercegné szalonjában.

A svájci enlékek fölujultak a fiatal szívekben és Szerbia fejedelme, meggyőződve arról, hogy itt kosarat nem kap, mint Magyarországon, megkérte a Kecskó Natália kezét. Két hónap múlva azután megtörtént az esküvő és Natalia, az orosz tábornok leánya, mint Szerbia fejedelemasszonya vonult be a belgrádi konakba.

Ünnep ünnepet ért akkor ott. Vidám élet folyt a szerb udvarnál — később talán egy kissé tulvidám is.

Milán csakhamar betelt a mézesetek gyönyöreivel, szilaj nev nem elégedett meg a szép feleség esküjével, ölelésevel és előbb kalandokat, később botrányt botrányra halmozott.

Rövid néhány év alatt annyira ment Milán viselkedése, hogy neje valóságos gyűlöletet kezdett érezni a léha, minden komoly-

ságot nélkülöző férj iránt. Az egykor oly előzékeny, udvarias lovag közönséges korhely lett, a ki éjszakáit nem hozzá méltó társaságban töltötte el, ivott, kártyázott és annyira megfélekedezett méltóságáról, hogy néhány katonatiszt társaságában rendes látogatója volt a belgrádi Café chantantoknak, a hol az épen nem kétéshírű divákkal mulatva, szortra a pénzt és asta alá napról-napra jobban tekintélyét.

Ezekben az időkben találkoztam én először Natáliával, ki már akkor szerb királyné volt, és Szliácson, e zólyom megyei gyönyörű fürdőparadicsomban töltött egy nyarat.

Nátalia Szliácson rendkívül egyszerűen élt és teljesen belevegült a fürdői társaságba. Ott sétált rendszeren kora reggel már a parkban, többnyire fehér ruhát és illuzióval bevont fehér szalmakalapot viselve. A kunnál ő jelent meg elsőnek, metszett üvegből készült, kis rózsaszín ivóparáival kezében. Rendszeren vele volt nácskája, a kis Sasa, ma Szerbia királya, is, aki rendkívül szép, nyílt tekintetű fiú volt és kedvence a fürdői közönségnek. Kedvéért a királyné mindig megjelent a fürdővendégek által rendezett tombolán.

(Folyt. köv.)

Van szerencsém a n. é. közönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy mindefféle

szabó munkát

ide érte az egyenruha készitést is — a legújabb divat szerint, és a legutányosabb áron elvállalok.

Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy a n. é. közönséget minden tekintetben kielégítem és bizalmukat továbbra is kiérdemeljem. Szíves megrendelőim azon előnyben részesülnek, hogy a nálam készített ruhák későbbi javításait díjtalanul eszközölöm. Raktáromon lévő kül- és belföldi ruha szövetekért a felöltséget elvállalom.

Becses pártfogásukért esedezve

kiváló tisztelettel

Klein Ferencz

uri és egyenruha készítő
valamint

a bpesti Neulender testvérek szabócég képviselője.

Lakásom: bajai-ut 4. sz.



Védjegy. Védjegy.

VÉDJEGY
C. Brády

Mária-czelli

Gyomor-cseppek

nyagszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általános ismeretes lázi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, feltűjtás, savanyú, felfűttség, hasmenés, gyomorférgés, felesleges, nyálkákiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben és a gyomortól származott, gyomorultérhelésnél étellekkel és itallal, gillizték, májbajok és hámrhoidáknál.

Említt bajoknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek óta kint-nőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerüzlet **Budapest**, Király utca 12. sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Galle E. és Hegedüs József gyógyszerüzlet Zombor. Rátay J. gyógyszerüzletében Apatin. Balogh Gy. gyógyszerüzletében Petrovszellő és Barakövits L. gyógyszerüzletében Szt.-Tamás.

Haszonbérleti hirdetmény.

Id. **gróf Khuen Károly** ur **nustari** uradalman Szerémmegyében **Sodolovec** községben **Eszék közelében** fekvő **Lanka és Szakasziget** pusztá 1245 cat. hold 306 négyesz. öterjedelemben f. é. október hó 1-től 10 évi időtartamra haszonbérbe adatik.

A haszonbérleti feltételek és az ajánlati minta a sodoloveci erdőhivatalnál **Sodolovec** (u. vasútállomás Eszék) betekinthetők, a hol Linhart Lipót körederész a jelentkezőknek a pusztát meg fogja mutatni.

Ajánlatok 10% bántapénzzel ellátva

f. é. május 20-ig

Möller István jószágigazgatóhoz **Hédervárára** (posta- és távirtda-állomás) intézendők, a kinnel a bővebb felvilágosítások megudthatók.

Bérbeadó fentartja a jogot az ajánlatok közül szabadon választani.

Szolyva és Polenai

szakteknitvények által elismert kiváló hatású
gyógyvizek

Gyomor és fejfájás, szédülés, czukros húgyár



aranyér bántalmat és köszvényelleni különlegesség!

a friss töltésű, **SZOLYVA** és **POLENAI** védjegye!

Luhi Erzsébet

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő italt képez.

tulságos gyomorsav képződésénél. idült gyomorhurut és étvágytalanság



torok gége és hörögök idült hurutos bántalmat ellen, fellunó sikerrel leszk alkalmazva.

a friss töltésű **LUHI** védjegye!

Főraktár: **Budapest**, **Frum István utódnál**, tulajdonos **Werner Adolf** Bathyanyi u. 3. sz.

Megrendelhető: minden ásványvíz kereskedésben, vagy közvetlenül

Gróf Schönborn uradalmi igazgatóságnál, **Munkácson**.

Ezen vizeknek tiszta kezelése folytán, kellemetlen utóíze nem képződik

Butor-

üzleti helyiség változás.

Tisztelettel van szerencsém mélyen tisztelt vevőimnek és a n. é. közönségnek becses tudomására adni, hogy **május hó 1-én**

butor-áru-raktáromat, ugyszintén kárpitos műhelyemet

ugyancsak a **fő-utcában**, a **zombori takarékpénztárral szemben levő Sztojkovits-féle házba** helyeztem át.

Amidőn ezen új helyiségben átköltözve batorokodom mélyen tisztelt vevőimnek és a n. é. közönség becses figyelmét czégemre felhívni, kérve kegyes megszerencseltetését azon határozott biztosítással, hogy részemről mindent megteszek, hogy minden egyes vevőimnek ugymint eddig, ezután is, minden tekintetben teljes megalégedését kiérdemelhessem

Kegyes pártfogásért esedezve vagyok

kiváló tisztelettel

ADLER ADOLF

kárpitos mester és butorkereskedő

ZOMBORBAN, fő-utca, Sztojkovits-féle ház, a zombori takarékpénztárral szemben.